

Rüstəm BEHRUDİ

Düz 40 il bundan əvvəl bir payız günü "Naxçıvan-Bakı" qatarının sonuncu ümumi vəqonundan düşüb üz tutduğum tək adamı S.Rüstəmxanlı.

Mən şəxşən tanımadığım bir adama yox, bu adamin yazdığını "Gəncə qapısı"na üz tutub golmişdim.

Düz 40 il bundan əvvəl kabinetində (o vaxt S.Rüstəmxanlı "Yazıcı" nəşriyyatının baş redaktoru idi) ilk şeirlərimi ona təqdim etdəyib, "mən şairəm, ya yox" sualını verib, həyəcanla ayaq üstə onun cavabını gözləmişdim. Və uzun fasılədən sonra başını qaldırıb "son şair deyişən" sözlərindən

S.Rüstəmxanlı, "Yazıcı"da bir yerde işləyəndə gəncliyə olan münasibətində, "Azərbaycan" qəzətinin qurub millətə xidməti taleyiñə çevirəndə, milli azadlıq hərəkatının ilk günlərində qol-qola verib birlikdə yürüyəndə göstərdiyi dönməzlikdə yaşayışın tək imzadır mənim üçün.

O, Əli boy Hüseynzadə ilə başlayan Ziya Göyəlp, Yusif Akçura, Əhməd Ağaoğlu Çolpan, İsmayıllı Kaspıralı, Əhməd Cavad, Hüseyn Cavid və Oljasla davam edən Türkük və Turanlılıq savaşın on böyük simalarından biridir.

Kim ne deyir-desin, 1988-ci ildə təkbəşinə 100 min tələbənin qabağına düşüb onu meydana aparan adam kimi deyə bilərəm ki, milli azadlıq hərəkatının tarixi S.Rüstəmxanlının tam və bitkin tərcüməyi-halidir.

O, azadlıq savaşında yazdıqlarını höyata keçirən tək ədəbiyyat adamıdır. S.Rüstəmxanlı XX-XXI əsr Azərbaycan ədəbiyyatının en böyük fikir-düşüncə adamlarından biri olmaqla yanaşı, həm də möglübədiləməz istiqlal savaşçısıdır.

Şən - qurbətde Vətən adam, Tanrı dağında "bir əlçim bulud adam", "içində dərd ağacı böyüdən adam", en böyük mahnı: "ayrılıq" olan adam!

Şən - menim ruh qardaşım!

Şən - bu Vətəni son anda etibar eləyə bileyəcəyim tek adam!

Əzizim, dostum, qardaşım, dəyərli Sabir müəllim. Sizi bircə sözə ifadə etmək məcburiyyətdə qalsam, deyəcəyim tək bir söz var - VƏTƏN adam.

Vətən adam!

*Düz 40 il bundan
əvvəl bir payız günü
"Naxçıvan-Bakı" qata-
rinin sonuncu ümumi
vəqonundan düşüb üz
tutduğum tək adamı
S.Rüstəmxanlı.*

*Mən şəxşən tanıma-
dığım bir adama yox,
bu adamin yazdığını
"Gəncə qapısı"na üz
tutub golmişdim.*

içimdəki uçuruma yığınlanda əlavə eləmişdi ki, "son şair yox, böyük şairən".

Sonradan Sabir müəllimin bu sözləri mənən göləcək həyat yolumu müyyən-löşdirmişdi. Və indi də düşünürəm ki, nə yaxşı o vaxtlar ancaq ona üz tutub getmişdim.

Bu uzun illər ərzində Sabir müəllimi Vətənə və votonu hesab elədiyi ədəbiyyat münasibətdə dəyişməyən, yorulub-usanmadan öz hədəfinə doğru gedən tək adəm kimi tanıdım. Vətəpə, millətə olan tutqusu sevdası zaman-zaman "Gəncə qapısı"ndan "Ömür kitabı"na, "Ömür kitabı"ndan "Əbədi sevda"ya hopub bir millət haqqında əbədiyyət nəğmələrinə çevrildi.

Doğum günün kutlu olsun, Tanrı dağlarından əsən küləklər saçlarını sığallasın, alnından gün doğan adam.

Nə yaxşı ki, varsan, nə yaxşı ki, biz dost-tuq. Niyə dost olduğumuzu söyləyimmi sənə?!

"Ruhumuz sərhədsiz olduğu üçün" (S.Rüstəmxanlı)

*Bu vətən deyilən dünyam sirlidi,
Bir paytaxtı sevinc, bir paytaxtı qəm.
Ruhumuz sərhədsiz olduğu üçün,
Vətən, sərhədini tapa bilmirəm.*

İtən sərhədlərimizdə görüşənə qədər, böyük adam!